

ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΗΣ

**Β΄ και Γ΄ Λυκείου
(μάθημα κατεύθυνσης)**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το μάθημα απευθύνεται σε μαθητές με ειδικό ενδιαφέρον που ενδεχομένως, θα ακολουθήσουν σπουδές σχετικές με θέματα τέχνης.

Στο πλαίσιο του προγράμματος πρέπει να δοθεί έμφαση:

- Στην παρατήρηση και μελέτη, με σκοπό την καλλιέργεια υψηλού βαθμού δεξιοτεχνίας στο ελεύθερο σχέδιο εκ του φυσικού.
- Στην προσωπική δημιουργική έκφραση, με ασκήσεις και εφαρμογές.
- Στην πειραματική προσέγγιση των υλικών, των τεχνικών και της εικαστικής γλώσσας, με σκοπό την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σχετικά με τις εκφραστικές τους δυνατότητες.

Το πρόγραμμα πρέπει να το χαρακτηρίζει:

α) Η δυνατότητα ανάπτυξης κριτικής σκέψης.

Στο πλαίσιο του προγράμματος να δοθούν στους μαθητές ευκαιρίες επιλογών ως προς τη θεματική ενότητα και τα υλικά, ώστε να διαμορφώσουν σταδιακά το δικό τους εικαστικό ύφος.

β) Η έμφαση στη δημιουργική διαδικασία και στο τελικό αποτελέσματα.

Στις δημιουργικές διαδικασίες με βάση τη θεματική τους, θα δοθεί έμφαση στην έρευνα/μελέτη, αναγνώριση και χρήση μορφολογικών στοιχείων, υλικών και τεχνικών, στη διατύπωση πολλαπλών επιλογών (προσχέδια), στην αλληλεπίδραση από το περιβάλλον και από έργα τέχνης και στη κατάληξη του εικαστικού αποτελέσματος.

γ) Η απόκτηση βασικών/γενικών γνώσεων στους τομείς Ιστορίας της Τέχνης, Αισθητικής και Κριτικής.

Πηγές – Θέματα

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αντλήσει τα θέματα του μέσα από πέντε θεματικές περιοχές:

- Ταυτότητα
- Κοινωνία και ζωή
- Πολιτιστική κληρονομιά
- Πολιτισμός της εικόνας

- Χώρος / Τόπος

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση να γίνεται με βάση τον προσωπικό φάκελο εργασιών των μαθητών και με κριτήρια:

- Τη μελέτη/έρευνα και τη διατύπωση πολλαπλών ιδεών (προσχέδια)
- Την ποιοτική χρήση μορφολογικών στοιχείων, υλικών, τεχνικών και ικανότητα στο σχέδιο
- Τη δημιουργικότητα και προσωπική έκφραση
- Το ενδιαφέρον, τις γνώσεις και την κριτική ικανότητα σε θέματα Τέχνης.
- Το τελικό αποτέλεσμα του εικαστικού έργου

Γενικοί σκοποί και στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι ο μαθητής να εμβαθύνει τις γνώσεις του στα θέματα Τέχνης μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες και αισθητική καλλιέργεια, ώστε να γίνει ικανός δημιουργός ή φιλότεχνος θεατής.

Στόχοι του μαθήματος είναι ο μαθητής να:

- Εμβαθύνει τις γνώσεις του στη θεωρία και την πρακτική των Εικαστικών Τεχνών
- Αποκτήσει άριστες ικανότητες στο σχέδιο και στη χρήση ποικίλων υλικών και τεχνικών
- Καλλιεργήσει τη δεξιοτεχνία και δημιουργικότητα του και να αναπτύξει την ικανότητα να δίνει εικαστική μορφή στις ιδέες του.
- Αποκτήσει βασικές γνώσεις Ιστορίας της Τέχνης, να αναγνωρίζει τεχνοτροπίες, καλλιτέχνες, κινήματα και έργα Τέχνης διαφόρων εποχών και πολιτισμών, ώστε να μπορεί να αναλύει έργα τέχνης μέσα στο πλαίσιο του ευρύτερου ιστορικού, πολιτικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.
- Αναπτύξει την κριτική του ικανότητα και να διαμορφώσει πληροφορημένη άποψη σε θέματα Τέχνης
- Χρησιμοποιεί, στον προφορικό και γραπτό λόγο, τη σωστή ορολογία της Τέχνης
- Εξοικειωθεί με τα μουσεία, τις πινακοθήκες, τις αίθουσες Τέχνης και άλλους πολιτιστικούς χώρους
- Συνδέει το παρελθόν με το παρόν και να κατανοεί το μοντέρνο και σύγχρονο έργο Τέχνης
- Αναπτύξει κριτήρια αυτοαξιολόγησης και αξιολόγησης έργων των συμμαθητών του αλλά και έργων Τέχνης γενικότερα
- Αναγνωρίζει τη θέση των Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών και τον ουσιαστικό ρόλο τους στη ζωή και την εξέλιξη του ανθρώπου

- Αναπτύξει ικανότητες για πιθανή σταδιοδρομία στον τομέα των Τεχνών

Η δομή του μαθήματος βασίζεται στην οργάνωση και διδασκαλία Θεματικών Ενοτήτων, οι οποίες θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν/ικανοποιούν απαραίτητως και τους πέντε δείκτες επιτυχίας όπως αυτοί περιγράφονται πιο κάτω. Ο εκπαιδευτικός έχει την ελευθερία να οργανώσει τις θεματικές ενότητες με αφετηρία οποιοδήποτε δείκτη επιτυχίας και επιλέγοντας τις καταλληλότερες κατά τη κρίση του δραστηριότητες σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες των μαθητών του.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
	Οι μαθητές & οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:	Πληροφορίες, έννοιες, δεξιότητες, στρατηγικές, στάσεις/αξίες	
Έρευνα	<ul style="list-style-type: none"> • Να ερευνούν/μελετούν και να μαζεύουν υλικό σε σχέση με τη θεματική τους 	<ul style="list-style-type: none"> • Διεξαγωγή έρευνας • Σκίτσο • Φωτογράφιση • Κολλάζ • Κείμενο • Υλικό 	<ul style="list-style-type: none"> - Εισαγωγή – παρουσίαση - Συζήτηση σε σχέση με τη θεματική - Επίσκεψη - Βιβλία, περιοδικά και διαδίκτυο - Πολύαισθητηριακά ερεθίσματα

<p>Πειραματισμός</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν στην εικαστική διαδικασία, δομικά, μορφολογικά στοιχεία, υλικά και τεχνικές που να αναδεικνύουν τη θεματική τους • Να παρατηρούν και να σχεδιάζουν από το φυσικό 	<p>Υλικά : Μολύβια, Μπογιές (νερομπογιές PVA), Πηλός, Λινόλεουμ, Η.Υ., Κλπ</p> <p>Τεχνικές : Σχέδιο, Ζωγραφική, Γλυπτική/κατασκευές, Χαρακτική, Υφαντική, Ψηφιδωτό, Φωτογραφία/βίντεο, Animation</p> <p>Αρχές σύνθεσης: Ενότητα, Αρμονία, Ποικιλία, Ισορροπία, Έμφαση, Ρυθμός/Κίνηση, Αναλογίες, Αντίθεση, Συμμετρία/Ασυμμετρία</p> <p>Δομή σύνθεσης : Τοποθέτηση, Άξονες, Αναλογίες, Επαλληλία, Ατμόσφαιρα/διάθεση, Περιεχόμενο/έκφραση</p> <p>Μορφολογικά στοιχεία : Σημείο, Γραμμή, Σχήμα, Τόνος, Φόρμα, Όγκος, Χρώμα, Χώρος, Υφή</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Πειραματικές ασκήσεις και εφαρμογές με παραδοσιακές και σύγχρονες τεχνικές και υλικά. - Εικαστική απόδοση της οπτικής πραγματικότητας. - Μελέτη του τρόπου που τα εικαστικά στοιχεία χρησιμοποιούνται και λειτουργούν στο πλαίσιο έργων τέχνης διάφορων τεχνοτροπιών και της εικόνας γενικότερα. - Ασκήσεις και εφαρμογές αναφορικά με τη δομή και τη σύνθεση έργων τέχνης. Έμφαση σε διάφορες έννοιες όπως: ατμόσφαιρα/διάθεση, ρυθμός, αρμονία, αντίθεση, ενότητα, οπτικό βάρος, συμμετρική ασύμμετρη ισορροπία κλπ. - Ασκήσεις και εφαρμογές απόδοσης των τριών διαστάσεων (όγκου και χώρου) σε εργασίες δύο διαστάσεων. - Ασκήσεις και εφαρμογές με τη χρήση της φόρμας και του χώρου σε τρισδιάστατες εργασίες (γλυπτική, κατασκευές). <p>Ασκήσεις θετικού - αρνητικού χώρου στις δύο διαστάσεις.</p>
-----------------------------	---	---	---

<p>Εμβάθυνση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αλληλεπιδρούν με ερεθίσματα του περιβάλλοντος και να αντλούν ιδέες. • Να μελετούν έργα τέχνης τα οποία να συνδέονται με τη θεματική τους. • Να διατυπώνουν σε σχέση με τη θεματική τους πολλαπλές ιδέες και ερμηνείες 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεδομένα που προσδιορίζουν το τοπικό, ευρύτερο, φυσικό, αστικό περιβάλλον • Σημασία του ιστορικού, πολιτικού, κοινωνικού, πολιτιστικού περιβάλλοντος στη δημιουργία ενός έργου • Τρόποι ανάλυση έργων τέχνης • Τρόποι αξιοποίηση της έρευνας/μελέτης • Τη χρήση του εικαστικού ημερολογίου 	<ul style="list-style-type: none"> - Καλλιέργεια της παρατηρητικότητας με θέματα από το φυσικό (σκίσο, ζωγραφική). - Εμβάθυνση σε θέματα της επιλογής των μαθητών με σημειώσεις, έρευνα, προσχέδια - Επεξεργασία θεμάτων που οι μαθητές επέλεξαν και απέδωσαν με παρεμβάσεις, τροποποιήσεις, παραμορφώσεις, επιδιώκοντας νέα εκφραστικά αποτελέσματα με τη χρήση διαφόρων μέσων και υλικών, παραδοσιακών και σύγχρονων.
<p>Επικοινωνία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να επικοινωνούν μεταξύ τους και με την ευρύτερη τοπική ή παγκόσμια κοινότητα (άλλους θεατές) για την προώθηση της εικαστικής δημιουργίας • Να προσδιορίζουν το εικαστικό έργο ως μέσο για εμπειρία, επικοινωνία, ενημέρωση, και ως κοινωνικό εργαλείο 	<p>Η εικαστική δημιουργία ως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • εμπειρία, επικοινωνία, ενημέρωση και κοινωνικό εργαλείο • Διοργάνωση εκθέσεων ή δρώμενου • Προώθηση έργων μέσω διαδικτύου 	<ul style="list-style-type: none"> - Οι μαθητές προβάλλουν τη δουλειά τους και μιλούν για αυτήν στους συμμαθητές τους. - Οι μαθητές οργανώνουν έκθεση με τα έργα τους στον πολιτιστικό χώρο της κοινότητας τους. Γράφουν στα ΜΜΕ για την έκθεση, τους στόχους και τα μηνύματα που θέλουν να μεταφέρουν στο κοινό. Προβάλλουν τη δουλειά τους μέσα από το διαδίκτυο.

<p>Ιστορία της Τέχνης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να προσδιορίζει και να τοποθετεί ιστορικά ένα έργο τέχνης • Να αντιλαμβάνονται τη σημασία του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος στη δημιουργία και στη εξέλιξη της τέχνης. • Να κρίνουν, να συγκρίνουν έργα διαφορετικών εποχών και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές • Να αναλύουν το περιεχόμενο και τη μορφή του έργου τέχνης και να αποδίδουν στο έργο τα αντίστοιχα ιστορικά, μορφικά και δομικά χαρακτηριστικά υιοθετώντας την ορθή ορολογία • Να αξιολογούν αισθητικά την προσωπική τους εργασία, τα έργα των συμμαθητών τους και έργα Τέχνης γενικότερα 	<p>Ιστορία της τέχνης, Κριτική, Αισθητική Εκτίμηση Έργων Τέχνης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύντομη αναφορά στους σημαντικότερους σταθμούς της ιστορίας της Τέχνης, περιλαμβανομένης της Κυπριακής και της Σύγχρονης, έχοντας ως βάση τη διδακτέα ύλη των προηγούμενων τάξεων του Γυμνασίου και Λυκείου • Λεκτικό μορφολογικών στοιχείων, σύνθεσης και δομής ενός έργου τέχνης • Κριτήρια αξιολόγησης • Αισθητική ανάλυση έργων τέχνης 	<ul style="list-style-type: none"> - Μέσα από προβολές, μελέτη βιβλίων Τέχνης και το διαδίκτυο οι μαθητές να έλθουν σε επαφή και να γνωρίσουν τους σημαντικότερους σταθμούς της ιστορίας της τέχνης - Σε συνεννόηση με τους καθηγητές, οι μαθητές να επιλέγουν, ατομικά ή σε συνεργασία, θέματα για μικρές μελέτες/παρουσιάσεις. - Παρουσιάσεις και συζητήσεις εργασιών και θεμάτων Τέχνης και πολιτισμού στην τάξη, με σκοπό τη διαμόρφωση πληροφορημένης άποψης - Επισκέψεις σε εκθεσιακούς χώρους και εργαστήρια καλλιτεχνών για απόκτηση εμπειρίας και γνώσεων - Όπου είναι δυνατό, να οργανώνονται επισκέψεις καλλιτεχνών στην τάξη
----------------------------------	---	--	---

Η ιστορία της Τέχνης αποτελεί συμπληρωματικό κομμάτι του μαθήματος «Θέματα Τέχνης» και είναι ανεξάρτητη από τη θεματική ενότητα που ακολουθεί ο καθηγητής.

- Στη Β΄ Λυκείου θα διδάσκονται: Ρομαντισμό, Ρεαλισμό, Ιμπρεσιονισμό, Εξπρεσιονισμό.
- Στη Γ΄ Λυκείου θα διδάσκονται: Φωβισμό, Κυβισμό, Φουτουρισμό, Κονστρουκτιβισμό, Σουρεαλισμό, τη Σχολή Μπαουχάουζ, Ανεικονική Τέχνη, Πόπ Αρτ, Εννοιακή Τέχνη, Μεταμοντερνισμό.